

INLEIDING.

De partij Recht en Vrijheid werd in Februari 1931 opgericht door eenige weinige personen te Groningen. Die waren van oordeel, dat in Nederland op meer doeltreffende wijze moest worden gewerkt voor de propaganda van de beginselen van Henry George.

Henry George was een Amerikaansche economist en filosoof, die leefde van 1839—1897. Onder zijn persoonlijke leiding is tijdens zijn leven een beweging ontstaan voor de doorvoering van een door hem ontwikkelde maatschappijleer, die haar vertakkingen heeft over de heele wereld!

Na zijn dood is die beweging echter tot stilstand gekomen. Weldra geraakte zij op den achtergrond en bij de groote massa in vergetelheid. De oorzaken daarvan zijn vele. De voornaamste daarvan was ongewijfeld de snelle en overwelldigende ontwikkeling van de industrie. Allerlei technische vindingen, alsmede natuur- en scheikundige ontdekkingen vonden in 't laatst der vorige en 't begin dezer eeuw toepassing in de nijverheid. Een ongekende rijkdom van producten stroomde over de beschaafde wereld en vond, vooral ook door de imperialistische politiek der regeeringen, haar weg ook naar de onbeschaafde deelen daarvan, die op hun beurt weer grondstoffen verschaften voor de Europeesche industrie. De menschen die in de landbouwbedrijven een heel sober bestaan vonden, stroomden bij millioenen naar de centrum van handel en industrie, aangelokt door de schittering van het stadsleven en de, betrekkelijk hooge loonen. En voor zoover ze niet vrijwillig gingen werden ze, vooral in Engeland, met geweld van het land verdreven. De rijkdommen hoopten zich op bij de ondernemers en de tegenstelling tusschen armen en rijken werd tartend en schrijnend.

Door die industriele ontwikkeling verloor het vraagstuk van den grondeigendom schijnbaar een groot deel van zijn beteekenis. En daardoor werd de leer van Henry George, die de oorzaak van de ongelijke verdeling van het maatschappelijk inkomen juist in den verkeerden vorm van grondeigendom zoekt, op den achtergrond gedrongen.

Daarbij kwam de opkomst van de sociaal-democratische beweging. Karl Marx was een tijdgenoot van Henry George. Maar Marx en zijn volgelingen richtten zich inzonderheid tot het industrie-proletariaat, dat voor zijn oogen zag hoe een overwegend deel van zijn arbeidsopbrengst den rijkdom

INLEIDING

vermeerderde van de ondernemers en dus gemakkelijk de meerwaarde-theorie in zich opnam. En zoo overvleugelde de Marxistische beweging weldra die voor het Georgisme.

Maar nu het overal aan de sociaal-democratische beweging mislukt om haar beginselen te verwezenlijken; — nu de beginselen van Karl Marx en de zijnen hun invloed op de massa gaan verliezen, — nu leeft de Georgistische beweging weer op.

In wetenschappelijke kringen worden de beginselen van Henry George opnieuw onderzocht en onderwezen. In de politiek dringen ze meer en meer naar den voorgrond.

Zoo ook in ons land. De opkomst en ontwikkeling van de partij Recht en Vrijheid is daarvoor o.m. het bewijs.

Zij veroverde reeds een zetel in den gemeenteraad van Groningen. Zij geeft een weekblad uit, dat zich in een toenemende belangstelling mag verheugen. Haar aanhangers, die voortkomen uit alle klassen der maatschappij en uit verschillende godsdienstige kringen, worden steeds talrijker.

Teneinde aan haar bestaan en streven meer algemeene bekendheid te geven, nam Recht en Vrijheid ook deel aan de jongste kamerverkiezing. Zij kreeg daardoor o.m. gelegenheid om één kwartier van de Radio-omroep gebruik te maken. Welk gebruik zij daarvan heeft gemaakt, vindt ge in deze brochure. In de Radio-rede wordt, — voor zoover dat in één kwartier mogelijk is, — gezegd wat onze partij wil.

Toen de Troonrede het vorige jaar algemeene teleurstelling verwekte, doordat daarin ontbrak elke leidende gedachte voor de te volgen politiek om uit de crisis-ellende te geraken, heeft Dr. P. in ons weekblad een Troonrede gepubliceerd, waarin staat hoe Georgisten het zouden aanpakken, als zij op de plaats der regeering zouden zitten. Daarin vindt men dus aangegeven hoe wij ons beginsel willen toepassen.

Deze brochure wordt door meerdere gevolgd. Op populaire wijze willen wij de voornaamste onderdeelen van de leer van Henry George in breede kringen bekend maken, teneinde het Nederlandsche volk te overtuigen, dat het moet breken met de noodlottige partij-politiek en zich moet scharen achter de vaan van het Georgisme, dat gericht is op het algemeen belang van heel het volk in al zijn geledingen.

Wie hiertoe wil medewerken, of nadere inlichting wenscht, richt zich tot het secretariaat van onze partij:

Moesstraat 12 — Groningen.

Het Bestuur van Recht en Vrijheid.